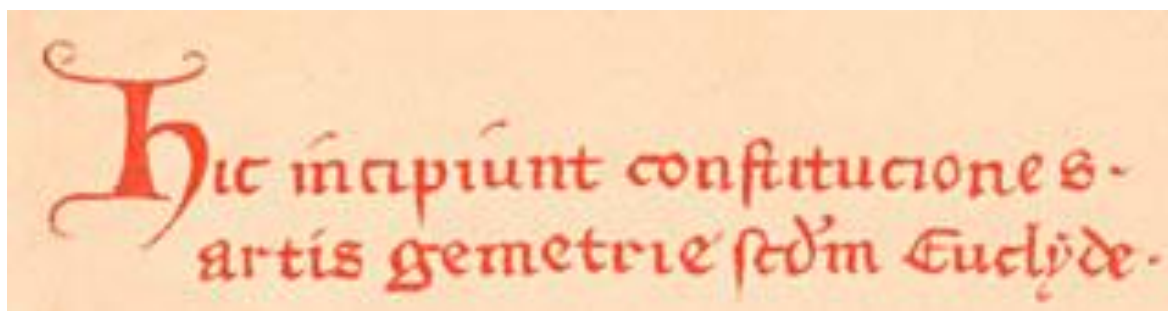


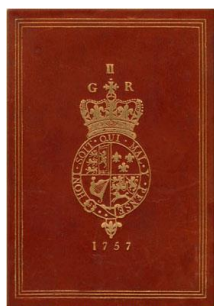
## REGIUS POEM



Το Regius Poem, είναι το παλαιότερο γνωστό μέχρι σήμερα έγγραφο στον κόσμο που αναφέρεται κατευθείαν στον τεκτονισμό. Χαρακτηρίζεται Poem εξαιτίας της έμμετρης μορφής του. Μερικές φορές αποκαλείται και Χειρόγραφο Halliwell ή Χειρόγραφο (manuscript ή ms) Regius. Στη μορφή αυτή συντάχθηκε γύρω στο 1390, αλλά επικρατεί η άποψη ότι πρόκειται για αντιγραφή και συρραφή παλαιότερων κειμένων, όπως συνάγεται από τον στίχο 143 («By old time written I find»).

Αποκαλείται Regius, δηλαδή Βασιλικό, γιατί το πρωτότυπο χειρόγραφο συμπεριλαμβανόταν στη Βασιλική Βιβλιοθήκη που ιδρύθηκε από τον Ερρίκο τον Ζ' και δωρήθηκε στο Βρετανικό Μουσείο από τον Γεώργιο τον Β' το 1757. Αυτή η συλλογή φυλασσόταν μέχρι τις 23 Οκτωβρίου 1731 στο Ashburnham House. Όταν το κτίριο και ένα μέρος της συλλογής καταστράφηκαν από μια πυρκαγιά, το συγκεκριμένο έγγραφο σώθηκε ελαφρά καυλισμένο. Οι διαστάσεις του είναι 4Χ5,5 ίντσες και αποτελείται από 33 folios (διπλωμένα στη μέση φύλλα) περγαμηνής.

Το Regius παρέμενε θαμμένο στα αρχεία του Μουσείου με τον τίτλο «Ποίημα Ηθικών Κανόνων», άγνωστο στους Τέκτονες, έως ότου ο James O. Halliwell, αρχαιολόγος, μελετητής του Σαίξπηρ και βιβλιοθηκάριος, το 1838 ανακάλυψε τη σπουδαιότητά του. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Halliwell δεν υπήρξε ποτέ τέκτων. Σίγουρα όμως ήταν πολύ παρατηρητικός, γιατί στο πίσω μέρος του χειρογράφου υπάρχει η σημείωση «Ποίημα Πάνω στην Τέχνη της Τεκτονικής» («Poem on the Craft of Masonry») μαζί με το όνομα C. Thayer. Ο Thayer ήταν πολύ γνωστός συλλέκτης βιβλίων του 17ου αιώνα. Μετά τον θάνατο του, η συλλογή του πέρασε στην κατοχή του Robert Scott, ενός εμπόρου βιβλίων του Λονδίνου, ο οποίος το πούλησε το 1678 στον Κάρολο τον Β' με αντίτιμο δυο σελίνια. Στη συνέχεια, το βρίσκουμε καταχωρημένο στο Bernard's Catalogus Manuscriptorum Angliae Oxford, με χρονολογία σύνταξης το 1697. Τέλος, εμφανίζεται το 1734 στον κατάλογο χειρογράφων David Caseley της Παλαιάς Βασιλικής Βιβλιοθήκης στη σελίδα 259, με την περιγραφή «Ποίημα Ηθικών Κανόνων» («Poem of Moral Duties»).



Το σημερινό δερμάτινο περίβλημα του Regius με τα αρχικά και την σφραγίδα του βασιλιά Γεωργίου του Β'

Ο Halliwell αντιλήφθηκε τη σημασία του και το παρουσίασε στη Society of Antiquarians στις 18 Απριλίου 1839. Μια περίληψη της παρουσιάσής του δημοσιεύθηκε στο *Archaeologia* του 1840. Από τότε, το χειρόγραφο αυτό θεωρείται το πολυτιμότερο όλων των τεκτονικών θησαυρών. Φυλάσσεται πάντα στο Βρετανικό Μουσείο και είναι πλέον καταχωρημένο με τα στοιχεία *The Regius Poem*, BIB. REG. 17a, 1, FF. 32. Παρόλη τη σπουδαιότητά του, έχουν υπάρξει ελάχιστες πλήρεις εκδόσεις του χειρογράφου. Το 1889 ο H. J. Whymer έκανε μια καταπληκτική αντιγραφή του πρωτότυπου σε μήτρες χαρακτηριστικής από τις οποίες τυπώθηκαν έξι αντίγραφα σε πάπυρο. Δόθηκαν ένα στο Μεγάλο Διδάσκαλο Δούκα της Ουαλίας και μετέπειτα βασιλέα Εδουάρδο Ζ' και ένα στο Δούκα του Connaught που έγινε Μέγας Διδάσκαλος το 1901. Επίσης, από ένα πήραν οι W. J. Hughan, R. F. Gould και G. W. Speth, πρωτοπόροι ερευνητές και οι τρεις των απαρχών του τεκτονισμού. Τέλος, ένα κράτησε ο ίδιος ο Whymer. Οι μήτρες παραχωρήθηκαν στην Quatuor Coronati Lodge No 2076 η οποία τις χρησιμοποίησε στην έκδοση *Quatuor Coronati Antigrapha* του 1889 και του 1891. Ευνόητο είναι ότι όλες οι παραπάνω εκδόσεις του *Regius* είναι εξαιρετικής σπανιότητας.

Το 1914 η Lodge of Research No 2429 του Leicester παρουσίασε μια μετάφραση του *Regius* σε σύγχρονα αγγλικά από τον R. H. Baxter. Η Masonic Service Association κυκλοφόρησε μια έκδοση του ποιήματος με αυτή τη μετάφραση το 1951. Ένα χρόνο αργότερα, η Research Lodge of Oregon έκανε μια νέα έκδοση σε μετάφραση του J. Church.

Τέλος, το 1970, το Masonic Book Club έκανε μια έκδοση σε 555 αντίτυπα η οποία ανατυπώθηκε στον ίδιο αριθμό αντιτύπων το 1975. Η μετάφραση που χρησιμοποιήθηκε και εδώ ήταν του Baxter.

Το *Regius* είναι ένα μεσαιωνικό χειρόγραφο. Μετά την εισβολή των Νορμανδών και για μερικούς αιώνες, καθετί γραμμένο στην «παλιά γλώσσα» [1], θεωρήθηκε άχρηστο.

Ο Maitland στο έργο του «*The Dark Ages*» μας λέει πως ολόκληρες βιβλιοθήκες σπανίων χειρόγραφων καταστράφηκαν επίτηδες ή από άγνοια (χρησιμοποιήθηκαν για προσανάμματα ή για να καλύψουν σπασμένα τζάμια). Η μόνη περιοχή στην οποία βρήκε έδαφος να επιβιώσει η παλιά -προ των Νορμανδών- ποίηση και όπου δημιουργήθηκαν νέα λογοτεχνικά έργα στο παλιό γλωσσικό ιδίωμα, είναι το βόρειο τμήμα της Northumbria. Και είναι αξιοσημείωτο πως τα παλιά επικά τραγούδια και οι μπαλάντες που επιβίωσαν, καθώς και σχεδόν όλοι οι μενεστρέλοι, προέρχονταν από αυτή τη βόρεια περιοχή, «*the north countrye*» όπως αναφέρεται.

Η Northumbria δεν είναι άλλη από τη Μεσοδυτική Αγγλία που συνορεύει με τη Σκωτία. Εκεί βρίσκεται η σημαντική για τους τεκτονικούς θρύλους Υόρκη. Η Υόρκη ήταν επίσης η πρωτεύουσα του Άθελσταν, του πρώτου Άγγλου βασιλιά που ένωσε το μεγαλύτερο μέρος του βρετανικού νησιού κάτω από το σκήπτρο του. Αυτός, σύμφωνα με όλα τα αρχαία κείμενα αλλά και όπως αναφέρεται και στο *Regius* για πρώτη φορά, όχι μόνο προστάτευσε τον τεκτονισμό αλλά έθεσε και τους πρώτους κανόνες του.

Από αυτή λοιπόν την περιοχή προέρχεται και το *Regius Poem*. Την εποχή που συντάχθηκε, επίσημες γλώσσες ήσαν η γαλλική και η λατινική, αλλά όχι η αγγλική. Αγγλικά μιλά μόνο ο απλός λαός στην καθημερινή ζωή του. Αξίζει να αναφέρουμε πως και οι κανόνες των πρακτικών τεκτόνων του 1356 είναι γραμμένοι στα γαλλικά και τα λατινικά. Ελάχιστοι επίσης αυτή την εποχή γνωρίζουν ανάγνωση και γραφή. Αυτοί είτε προέρχονται από πολύ πλούσιες οικογένειες, είτε είναι ιερείς.

Το Regius Poem είναι έμμετρο κείμενο γραμμένο στα αγγλικά της εποχής, με άλλα λόγια ένα ποίημα στη λαϊκή γλώσσα. Είναι γνωστό ότι η ρυθμική επανάληψη φράσεων διευκολύνει την απομνημόνευση, τη διάσωση και την προφορική μετάδοση πληροφοριών άσχετα από το περιεχόμενό τους. Γι' αυτό άλλωστε ο έμμετρος λόγος ήταν ο τρόπος που χρησιμοποίησαν οι μενεστρέλοι, οι τροβαδούροι αλλά και οι πρώτοι χριστιανοί ιερείς για να ενεργοποιήσουν τη μνήμη ενός απαιδευτού ακροατηρίου.

Το καλύτερο παράδειγμα πάνω σε αυτό είναι η παλιά αγγλική γαμήλια τελετουργία που επιβίωσε μέσα στο λαό μέχρι σήμερα, παρά τις διδασκαλίες του Αγίου Αυγουστίνου. Στη διάρκεια της γαμήλιας τελετής οι μέλλοντες σύζυγοι δηλώνουν απαγγέλλοντας με τη σειρά του ο ένας στον άλλον: «...to have and to hold/ for better or for worse/ in sickness and in health/ to love and to cherish/ till death us do part».

Όλοι οι μελετητές πιστεύουν ότι ο άγνωστος συγγραφέας του Regius πρέπει να ήταν ιερέας. Σε κάθε περίπτωση, ήταν ένα ιδιαίτερα προοδευτικό άτομο –με τα μέτρα του μεσαίωνα- και αυτό γιατί ο έμμετρος λόγος είναι απαγορευμένος εκείνη την εποχή από την επίσημη Εκκλησία, επειδή τον θεωρεί ανήθικο και κατάλληλο μόνο για χώρους διασκέδασης όπου ακούγονται ερωτικά ή σκωπτικά ποιήματα ή τραγούδια. Επιτρέπονται μόνο τα κείμενα σε πεζό λόγο που βέβαια γράφονται αποκλειστικά από τους λόγιους της εποχής στα γαλλικά ή τα λατινικά. Όμως, ο ανώνυμος συγγραφέας του Regius Poem δεν γράφει μόνο έμμετρα, αλλά και στα αγγλικά που είναι η γλώσσα που καταλαβαίνει ο απλός λαός.

Οι μελετητές του πρωτοτύπου κειμένου συμφωνούν επιπλέον πως το Regius Poem είναι συρραφή παλαιότερων χειρογράφων και όχι ένα ενιαίο, πρωτότυπο έργο. Ο άγνωστος συντάκτης του συγκέντρωσε τα αποσπάσματα από ήδη υπάρχοντα έμμετρα κείμενα βάζοντάς τα σε λογική σειρά δίχως να τα αλλοιώσει. Κατά συνέπεια, συναντάμε συχνά έλλειψη χρονικής συνέχειας, ξαφνικές μεταβολές των υποκειμένων της διήγησης και του ύφους του ποιήματος, ενώ σε κάποια σημεία έχουν εμφανώς παραλειφθεί προτάσεις ή και ολόκληρες παράγραφοι με αποτέλεσμα να διακόπτεται η συνέχεια στη διήγηση.

Το Regius Poem χωρίζεται σε έξι μέρη.

Το πρώτο (στ. 1-86) πραγματεύεται τη μυθική ιστορία της Γεωμετρίας, που ο Ευκλείδης ονομάζει Τεκτονισμό, μέχρι την εγκατάστασή του στην Αγγλία την εποχή του Άθελσταν.

Το δεύτερο (στ. 87-470) περιλαμβάνει δεκαπέντε άρθρα ως οδηγό για τον Διδάσκαλο και δεκαπέντε σημεία, δηλαδή επιταγές που καθορίζουν τις υποχρεώσεις των μελών της αδελφότητας.

Το τρίτο μέρος (στ. 471-496) περιγράφει κανόνες που αφορούν στις τεκτονικές συγκεντρώσεις. Όλοι οι μελετητές συμφωνούν πως αυτό το τελευταίο απόσπασμα πρέπει να προέρχεται από κάποιο άλλο έγγραφο που αναφερόταν ειδικά στο θέμα αυτό.

Το τέταρτο μέρος (στ. 497-576) ξεκινά με τον θρύλο των Τεσσάρων Εστεμμένων Μαρτύρων, που στην πραγματικότητα δεν αποτελούσε ποτέ μέρος της αγγλικής παράδοσης. [2] Ήταν όμως αναπόσπαστο μέρος της αρχαιότατης παράδοσης των Γερμανών Steinmetzen (Λιθοξόων) και προφανώς, προήλθε από πρωτότυπο έγγραφο που σχετίζεται με τους Γερμανούς Τέκτονες. Στην ίδια ενότητα, με καταπληκτική χρονική ασυνέπεια, αναφέρεται στον κατακλισμό του Νώε, στον Πύργο της Βαβέλ και το Ναβουχοδονόσορα για να καταλήξει στον Ευκλείδη και τις Επτά Ελεύθερες Τέχνες και Επιστήμες. Είναι φανερό ότι το απόσπασμα αυτό προέρχεται από μετάδοση κάποιου αρχαιότερου θρύλου και πως συνολικά η ενότητα αποτελείται από συρραφή διαφόρων ατελών χειρογράφων που ο συντάκτης πιθανόν

γνώριζε μόνο αποσπασματικά. Στην ενότητα αυτή, η γλώσσα είναι πιο εκλεπτυσμένη και η σύνταξη της μαρτυρά την τεχνική αρτιότητα του ανώνυμου συγγραφέα.

Το πέμπτο μέρος (στ. 577-692) περιλαμβάνει οδηγίες ειδικότερα για τη συμπεριφορά των πιστών όταν προσέρχονται στην εκκλησία για τα λατρευτικά τους καθήκοντα. Προέρχεται από ένα γνωστό κείμενο της εποχής, το «Mirk's Instructions for Parish Priests».

Το έκτο και τελευταίο μέρος (στ. 693-794) είναι σχεδόν κατά λέξη αντιγραφή από ένα άλλο γνωστό κείμενο της εποχής, το «The Urbanitatis». Σε αυτό δίνονται οδηγίες ορθής κοινωνικής συμπεριφοράς και ιδιαίτερα, απέναντι σε πρόσωπα κοινωνικά ανώτερης θέσης, έτσι ώστε το κείμενο μοιάζει στο σύνολό του με ένα είδος *savoir-vivre* της εποχής.

Η ιδιαιτερότητα του Regius έγκειται στο ότι δεν είναι ένα αυστηρό κείμενο τεκτονικών κανόνων και οδηγιών, όπως τα χειρόγραφα που συναντάμε μετά τον 15ο αιώνα. Πρόκειται κυρίως για την προσπάθεια ενός ανθρώπου να συνθέσει ένα ποίημα, εν μέρει επικό, στηριζόμενος σε παλαιότερα κειμήλια λόγου τα οποία θεωρεί αξιοσέβαστα. Χάρη σε αυτόν, έχουμε σήμερα μια ισχυρή ένδειξη πως πιθανόν σε αυτό το μακρινό παρελθόν υπήρχε μια αδελφότητα Θεωρητικών (Speculative) ή Αποδεδεγμένων (Accepted) Τεκτόνων.

Ο Gould δηλώνει το 1882 ότι το Regius συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία ενός επικού ποιήματος, το οποίο σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ένας απλός κώδικας ηθικής προς χρήση μορφωμένων οικοδόμων. Το York Fabric Rolls του 13ου αιώνα αναφέρεται σε αρκετούς εξαιρετικούς άνδρες, οι οποίοι βεβαίως δεν ήταν εργάτες στους καθεδρικούς ναούς αλλά είχαν ισχυρούς δεσμούς με τη συντεχνία και ήταν αποδεκτοί σαν να ήταν κανονικά μέλη της. Είναι σαφές επίσης ότι σε καμία περίπτωση, ούτε στον ευρωπαϊκό Μεσαίωνα ούτε στην αρχαία Αίγυπτο, ευγενείς και άρχοντες δεν θα άφηναν τα παιδιά τους να μαθητεύσουν για επτά χρόνια, όπως αναφέρεται στο Regius, πλάι σε εργάτες οικοδόμους, δηλαδή άτομα χαμηλότερης κοινωνικής τάξης, για να διδαχθούν τις τεχνικές τους. Η τέχνη στην οποία αναφέρεται το Regius δεν μπορεί παρά να έχει σχέση με μια πολύτιμη γνώση που περιλαμβάνει ίσως και την αρχιτεκτονική ως εφαρμογή μέρους αυτής.

Η άποψη αυτή ενισχύεται και από το ότι στο χειρόγραφο Cook του 1430 (άρα, μερικά χρόνια μετά τη σύνταξη του Regius) αναφέρονται για πρώτη φορά οι Θεωρητικοί Τέκτονες. Σύμφωνα με το Cook, ο γιος του βασιλιά Άθελσταν «αγαπούσε πολύ την επιστήμη της Γεωμετρίας ...και επιθυμώντας να τη μελετήσει και να μάθει και στην πράξη αυτή την επιστήμη, συμβουλευθήκε τον Θεωρητικό του (speculatyf στο πρωτότυπο). Επειδή ο Θεωρητικός του ήταν διδάσκαλος...».

Χάρη στον άγνωστο συγγραφέα του Regius, επιβεβαιώνουμε ότι ο αρχαιότερος και μοναδικός για πολλούς αιώνες τεκτονικός βαθμός ήταν του Εταίρου και μάλιστα σχεδόν ίδιος όπως και σήμερα, προσφέροντας σε εκείνη τη μεσαιωνική αδελφότητα των Βρετανικών Νήσων ιδέες που γεννήθηκαν στις όχθες της Μεσογείου. Επιπλέον, επιβεβαιώνει την αρχαία προφορική παράδοση γύρω από τον Ευκλείδη, παράδοση που αναπόφευκτα φέρνει στο νου την Ελληνιστική Αίγυπτο. Επιβεβαιώνει τέλος ότι ο Τεκτονισμός φτάνει στην Αγγλία προερχόμενος από την ηπειρωτική Ευρώπη κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Άθελσταν.

Όπως σημειώνεται στον πρόλογο της έκδοσης του Regius Poem από το Masonic Book Club, «περισσότερο απ' όλα, οφείλουμε στον άγνωστο ενεργό Τέκτονα του 1390, που συγκέντρωσε τις σκέψεις του και αντέγραψε τις ιδέες άλλων στο συγκλονιστικό Regius Poem».

## THE REGIUS MANUSCRIPT

A Poem of Moral Duties  
(Ποίημα Ηθικών Κανόνων)

**αρ.στ.**: Ο αριθμός του στίχου στο πρωτότυπο κείμενο

Εδώ ξεκινούν τα συντάγματα της τέχνης  
της Γεωμετρίας σύμφωνα με τον Ευκλείδη.

Όποιος προσεκτικά διαβάσει και εντυφλήσει  
σε παλαιά βιβλία, θα μπορούσε να μάθει για τη ζωή  
ανδρών και γυναικών από ευγενικές γενιές  
που είχαν αποκτήσει μαζί πολλά παιδιά  
και που δεν είχαν αρκετά εισοδήματα ώστε να μπορούν να τα μεγαλώσουν οι ίδιοι  
είτε ζούσαν στην πόλη, είτε στους αγρούς, είτε στα δάση.  
Σκέφτηκαν πως ένα συμβούλιο σοφών θα μπορούσε να τα συγκεντρώσει κάτω από  
(την επιμέλειά του,

και να φροντίσει για το καλό αυτών των παιδιών  
ώστε να ζήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο,  
δίχως αρρώστιες, βάσανα, ούτε κοινωνικές παρεκτροπές,  
κυρίως όμως να μεριμνήσει για τα περισσότερα θέματα που θα αφορούσαν στο  
(μέλλον των παιδιών τους,

όταν οι ίδιοι θα είχαν πια πεθάνει.  
Τα έστειλαν λοιπόν κοντά σε σπουδαίους δασκάλους [3]  
ώστε να διδαχθούν να εργάζονται σωστά.

Ας παρακαλέσουμε λοιπόν αυτούς τους δασκάλους, στο όνομα του Κυρίου μας,  
να διδάξουν στα παιδιά μας κάποια εργασία,  
για να μπορούν να κερδίζουν τη ζωή τους στο εξής  
τόσο με ασφάλεια, όσο και έντιμα.

Υπό αυτές τις συνθήκες και μέσα από την ορθή γεωμετρία  
θεσπίστηκε η έντιμη Τέχνη του ορθού τεκτονισμού [4]  
και παρουσιάστηκε κατ' αυτόν τον τρόπο  
παραλλαγμένη από αυτούς τους δασκάλους.

**αρ.στ.**20

Κατόπιν παρακλήσεων των αρχόντων, οι δάσκαλοι παραποίησαν τη γεωμετρία  
και της έδωσαν το όνομα του τεκτονισμού,  
θεωρώντας τη την εντιμότερη Τέχνη ανάμεσα σε όλες.  
Έτσι λοιπόν άρχισαν αυτά τα παιδιά των ευγενών  
να διδάσκονται από αυτόν (τον Ευκλείδη) την Τέχνη της γεωμετρίας [5]  
και μάλιστα, με σπάνιο τρόπο.

Εισακούοντας τις παρακλήσεις των γονιών τους,  
τους εισήγαγε σε αυτή την έντιμη Τέχνη.  
Εκείνος που θα μάθαινε καλύτερα και θα ήταν έντιμος  
και θα ξεπερνούσε τους συντρόφους του σε φιλομάθεια,  
αν κατάφερνε να τον ξεπεράσει και τον ίδιο σε αυτή την Τέχνη,  
θα απολάμβανε περισσότερο σεβασμό [6] από τους υπόλοιπους.



Το όνομα αυτού του σπουδαίου δασκάλου ήταν Ευκλείδης,  
όνομα γνωστό παντού, που προκαλούσε θαυμασμό στους πάντες.  
Επιπλέον, αυτός ο μεγάλος δάσκαλος είχε θέσει ως κανόνα  
πως εκείνος που θα ξεχώριζε ως καλύτερος ανάμεσα στους ομόβαθμους του,  
όφειλε να διδάσκει ακόμη και τις απλούστερες λεπτομέρειες της γνώσης του  
πάνω σε αυτή την έντιμη Τέχνη, για να είναι θεωρείται τέλειος.

αρ.στ.40

Έτσι λοιπόν, ο καθένας δίδασκε τον άλλο,  
και αγαπιόνταν σαν αδερφοί με αδερφές.

Εκτός από αυτό, έδωσε την εντολή  
να τον αποκαλούν Διδάσκαλο.

Εφόσον ήταν ο πιο σεβαστός ανάμεσα σε όλους,  
έτσι έπρεπε να αποκαλείται.

Όμως οι τέκτονες δεν έπρεπε ποτέ να αποκαλούν ο ένας τον άλλο,  
κατά την άσκηση της Τέχνης τους και όσο βρίσκονταν μεταξύ τους,  
ούτε υποτελή ούτε υπηρέτη, αγαπημένε μου αδερφέ,  
ακόμη κι αν κάποιος δεν ήταν εξίσου τέλειος με τους άλλους.

Ο καθένας θα πρέπει να αποκαλεί τους άλλους «συντρόφους [7] εν φιλία»,  
αφού όλοι ήταν τέκνα γυναικών ευγενικής γενιάς.

Με τον τρόπο αυτό, μέσα από την καλή γνώση της γεωμετρίας,  
ξεκίνησε αρχικά η Τέχνη του τεκτονισμού.

Ο δάσκαλος Ευκλείδης θεμελίωσε με τη γνώση αυτή  
την Τέχνη της γεωμετρίας στη γη της Αιγύπτου.

Στην Αίγυπτο τη δίδαξε ευρύτατα,  
σε διαφορετικά μέρη και σε κάθε περιοχή της.

Και γνωρίζω πως πέρασαν πολλά χρόνια

Προτού έρθει η Τέχνη στη γη αυτή.

Η Τέχνη αυτή ήρθε στην Αγγλία, όπως σας λέω,  
στα χρόνια του καλού βασιλιά Άθελσταν.

Αυτός έχτισε τότε αίθουσα συναθροίσεων και περιστύλιο,  
καθώς και ναούς περίοπτους και φημισμένους,  
που ήταν στη διάθεσή του μέρα και νύχτα  
για να λατρεύει το Θεό με όλη του τη δύναμη.

αρ.στ.60

Αυτός ο καλός άρχοντας ήταν απόλυτα αφοσιωμένος στην Τέχνη αυτή,  
έθεσε δε σκοπό του να την ισχυροποιήσει από κάθε πλευρά,  
διότι είχε διαπιστώσει σε αυτή διάφορες παραλείψεις.

Έστειλε λοιπόν εντολή παντού μέσα στη χώρα του,

σε όλους τους εργάτες της Τέχνης,

να παρουσιαστούν μπροστά του αμέσως

για να εργαστούν με στόχο να αναπληρωθούν όλες οι ελλείψεις

στο βαθμό που αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί κάτω από σωστή καθοδήγηση.

Έκρινε απαραίτητο να συγκαλέσει ένα συμβούλιο  
από λόρδους διαφόρων περιοχών,  
δούκες, κόμητες και βαρόνους επίσης,  
ιππότες, ακολούθους τους και πολλούς άλλους  
καθώς και τους σπουδαιότερους πολίτες  
και όλοι συμμετείχαν ανάλογα με το αξίωμά τους.  
Ο καθένας τους ήταν εκεί παρών συνεχώς,  
συμβάλλοντας στη θέσπιση κανόνων για το σύνολο των τεκτόνων,  
αναζητώντας σύμφωνα με τις γνώσεις τους  
τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την οργάνωση και τη διοίκησή τους.

αρ.στ.80

**Σε δεκαπέντε άρθρα κατέληξαν  
και δεκαπέντε σημεία επεξεργάστηκαν.**

Εδώ αρχίζει το πρώτο άρθρο.

Το πρώτο άρθρο αυτής της Γεωμετρίας (ορίζει ότι)  
ο διδάσκαλος τέκτων πρέπει να συγκεντρώνει την εμπιστοσύνη όλων,  
να είναι συγχρόνως σταθερός, αξιόπιστος και ακριβής  
ώστε να μη μετανιώνει για τις πράξεις του.  
Να ανταμείβετε τους εταίρους ανάλογα με τον κόπο τους  
και να τους παρέχετε τροφή με τον καλύτερο δυνατό τρόπο,  
Να τους αμείβετε αληθινά και ανάλογα με την πίστη τους  
όσο πραγματικά αξίζουν.  
Και να μην τους αναθέτετε περισσότερη εργασία  
από αυτή που μπορούν να του προσφέρουν,  
να μη φείδεσθε αγάπης και ανησυχίας γι' αυτούς,  
να μη δέχεστε να δωροδοκείστε από κανέναν,  
είτε είναι αξιωματούχος είτε εταίρος είτε οποιοσδήποτε άλλος,  
να μη δέχεστε από μέρους τους αμοιβή κατά κανέναν τρόπο.  
Η κρίση σας να είναι αδέκαστη,  
αποδίδοντας σε όλους το σωστό και το δίκαιο συνάμα.  
Και πραγματικά να πράττετε κατ' αυτό τον τρόπο όπου κι αν βρίσκεστε,  
Θέτοντας υπεράνω όλων τη δική σας εντιμότητα, το δικό σας όφελος.

αρ.στ.100

Δεύτερο άρθρο

Το δεύτερο άρθρο του ορθού τεκτονισμού  
-και εδώ πρέπει να δώσετε ιδιαίτερη προσοχή-  
είναι ότι ο κάθε διδάσκαλος που είναι τέκτονας,  
οφείλει να παρίσταται στη γενική συνέλευση  
εφόσον κανονικά του έχει αναγγελθεί  
και στον τόπο όπου αυτό το συμβούλιο θα συγκαλείται.

Και σε αυτό το συμβούλιο πρέπει να παρίσταται  
εκτός αν έχει κάποια λογική δικαιολογία (για την απουσία του),

αλλιώς θα θεωρείται απειθής απέναντι στην Τέχνη [8],  
εκτός αν έχει παραπλανηθεί από ψέματα  
ή αν υποφέρει τόσο βαριά από κάποια αρρώστια  
ώστε να μην μπορεί να συμμετάσχει.  
Αυτά αποτελούν λόγους σωστούς και αποδεκτούς  
για τη συνέλευση αυτή, δίχως να θεωρούνται ψευδείς.

#### Τρίτο άρθρο

Το τρίτο άρθρο είναι, όπως θα διαπιστώσετε αμέσως,  
ότι ο διδάσκαλος δεν δέχεται να πάρει κοντά του ως μαθητευόμενο κάποιον

**αρ.στ.120**

παρά μόνο αν έχει βεβαιωθεί ότι αυτός θα μείνει  
επτά χρόνια μαζί του, όπως σας λέγω,  
για να διδαχθεί την Τέχνη του, όπως είναι ωφέλιμο.  
Λιγότερος χρόνος δεν αρκεί ώστε να είναι ικανός (να εργάζεται)  
ούτε για του κυρίου του το όφελος, ούτε για το δικό του,  
όπως ίσως καταλαβαίνετε αν το καλοσκεφτείτε.

#### Τέταρτο άρθρο

Το τέταρτο άρθρο ορίζει τα εξής,  
ότι ο διδάσκαλος πρέπει να προσέχει  
ώστε να μη δέχεται δούλο ως μαθητευόμενο  
ούτε καν δείχνοντας ανιδιοτελή ανοχή,  
γιατί ο κύριος τον οποίο (ο δούλος) αυτός υπηρετεί,  
δικαιούται να τον παίρνει μαζί του όπου πηγαίνει.  
Αν στη στοά γινόταν δεκτός,  
θα μπορούσε να προκαλέσει ανωμαλίες στη λειτουργία της  
και στην περίπτωση αυτή  
θα δημιουργούνταν προβλήματα σε κάποια μέλη της ή στο σύνολό της.

Διότι οι τέκτονες που την αποτελούν  
οφείλουν να παρίστανται εκεί και άπαντες.  
Αν κάποιο τέτοιο πρόσωπο εισχωρήσει στην Τέχνη μας,  
θα μπορούσε να γινόταν αιτία προβλημάτων.  
Για να μην υπάρχουν δυσχέρειες λοιπόν, αλλά και για λόγους εντιμότητας,  
να δέχεστε ως μαθητές πρόσωπα από ανώτερη τάξη.  
Το βρήκα γραμμένο από παλιά  
ότι ο μαθητής πρέπει να προέρχεται από γενιά ευγενική.  
Γι' αυτό και εδώ και χρόνια, γόννοι σπουδαίων αρχόντων  
ασχολήθηκαν με τη γεωμετρία που είναι αναμφισβήτητα ορθή.

**αρ.στ.140**

#### Πέμπτο άρθρο

Το πέμπτο άρθρο είναι πολύ σωστό



και ενισχύει την απόφαση να προέρχεται ο μαθητής από έντιμη οικογένεια.  
Ο δάσκαλος δεν πρέπει, έναντι κανενός προνομίου,

να δέχεται ως μαθητή κάποιον που είναι παραμορφωμένος σωματικά.  
Αυτό σημαίνει, όπως καταλαβαίνετε,  
ότι πρέπει να είναι αρτιμελής.  
Για την Τέχνη είναι μεγάλη ντροπή  
να πάρετε ως μαθητευόμενο έναν άνθρωπο δίχως πόδια ή δίχως χέρια,  
γιατί ένας ατελής άνθρωπος  
ελάχιστα μόνο θα μπορούσε να προσφέρει στην Τέχνη.  
Όπως ίσως γνωρίζει ο καθένας,  
την Τέχνη πρέπει να κατέχει ισχυρός άντρας.  
Ένας ανάπηρος άνθρωπος δεν διαθέτει τις απαιτούμενες δυνάμεις,  
κι αυτό μάλλον ήδη το ξέρετε εδώ και καιρό

**αρ.στ.160**

Έκτο άρθρο

Το έκτο άρθρο δεν πρέπει να παραβλέπετε,

Ότι δηλαδή ο διδάσκαλος δεν πρέπει να αντιμετωπίζει τους άρχοντες με  
(προκατάληψη

κι ότι πρέπει να παίρνει ως μαθητή του έναν άρχοντα  
με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τους άλλους συντρόφους του, με απόλυτη  
(ευθυκρισία.

Γιατί, αν στην Τέχνη αυτή εκείνοι είναι τέλειοι  
αλλά αυτός (ο άρχοντας) δεν είναι (τέλειος), θα πρέπει να το διαπιστώσετε.  
Στην περίπτωση αυτή, θα ήταν άλλωστε ενάντια στην κοινή λογική  
να παίρνει κι αυτός αμοιβή ίση με των συντρόφων του.

Με το ίδιο άρθρο για την περίπτωση αυτή  
ορίζεται ότι ο μαθητής πρέπει να αμείβεται λιγότερο  
απ' ό,τι οι σύντροφοί του που κατέχουν τέλεια τη γνώση.  
Σε διάφορες περιστάσεις – γνωρίζετε το ώστε να αποδώσετε την αμοιβή όπως πρέπει-  
ο δάσκαλος ίσως να έχει εκπαιδεύσει το μαθητή του τόσο καλά,  
ώστε η αμοιβή του να αυξηθεί πολύ σύντομα,

και πριν ολοκληρωθεί η περίοδος της μαθητείας του  
η αμοιβή του να αυξηθεί σημαντικά.

Έβδομο άρθρο

Το έβδομο άρθρο στο οποίο φτάσαμε τώρα  
Ορίζει ρητά τα εξής,  
ότι κανείς διδάσκαλος ούτε από συμπάθεια ούτε από φόβο  
δεν πρέπει να παρέχει ρούχα ή τροφή σε κλέφτη.  
Ποτέ κανείς δεν πρέπει να προσφέρει καταφύγιο σε κλέφτες,

**αρ.στ.180**

ούτε σε όποιον έχει σκοτώσει άνθρωπο,  
ούτε σε κάποιον που έχει φήμη αμφισβητήσιμη  
διότι διακινδυνεύει να ντροπιάσει την Τέχνη.

#### Όγδοο άρθρο

Το όγδοο άρθρο σας υποδεικνύει το εξής,

το οποίο ο δάσκαλος οφείλει να τηρεί με συνέπεια.  
Αν τύχει και έχει κάποιον μαθητευόμενο στην Τέχνη  
που δεν είναι τόσο τέλειος όσο θα έπρεπε,  
τότε ο δάσκαλος θα πρέπει να τον αντικαταστήσει παρευθύς  
και να πάρει στη θέση του κάποιον τελειότερο.  
Ένας τέτοιος άνθρωπος εξαιτίας της απερισκεψίας του  
μπορεί να αποδυναμώσει το κύρος της Τέχνης.

#### Ένατο άρθρο

Το ένατο άρθρο υποδεικνύει σαφώς,  
πως ο δάσκαλος πρέπει να είναι ταυτόχρονα σοφός και δυνατός.  
Ότι δεν πρέπει να αναλαμβάνει μια εργασία  
Παρά μόνο αν είναι σε θέση να την επιμεληθεί ο ίδιος αλλά και να την ολοκληρώσει.  
Και ότι αυτό θα είναι προς όφελος όχι μόνο του κυρίου του  
αλλά επίσης και προς όφελος της Τέχνης του, όπου και αν την ασκεί.  
Κι ότι η βάση πρέπει να προετοιμάζεται σωστά,  
ώστε να μην παρουσιάσει ούτε αστάθεια ούτε ρωγμές.

αρ.στ.200

#### Δέκατο άρθρο

Το δέκατο άρθρο είναι για να γνωρίζετε,  
ότι στην Τέχνη, τόσο στις ανώτερες βαθμίδες της όσο και στις κατώτερες,  
κανείς δάσκαλος δεν επιτρέπεται να πάρει τη θέση άλλου,  
αλλά να συνεργάζονται αρμονικά σαν αδερφές και αδερφοί  
σε αυτή την σπάνια τέχνη όλοι μεταξύ τους και ιδιαίτερος όσοι  
υπάγονται σε έναν Δάσκαλο [9] Τέκτονα.  
Ούτε επιτρέπεται αυτός να διεκδικήσει τη θέση κάποιου  
που έχει αναλάβει ο ίδιος να ολοκληρώσει ένα έργο  
δίχως ποινή για την τόσο σημαντική αυτή παράβαση,

που ανέρχεται σε όχι λιγότερο από δέκα πάουντς,  
εκτός αν αυτός που θεωρήθηκε ένοχος για κάτι τέτοιο  
ήταν εκείνος που πρώτος είχε αναλάβει να εκτελέσει το έργο.  
Γιατί κανείς στον τεκτονισμό  
δεν επιτρέπεται να υποκαταστήσει άλλον δίχως συνέπειες,  
παρά μόνο αν ο τρόπος διεξαγωγής του έργου είναι τέτοιος  
ώστε να οδηγεί σε αποτυχία του.

Τότε ίσως να χρειαστεί ο τέκτονας να εργαστεί εξαντλητικά  
για να το διασώσει προς όφελος του κυρίου του,  
και κάτω από τέτοιες προϋποθέσεις  
δεν πρέπει να αναμειχθεί κανένας άλλος τέκτονας κατά κανένα τρόπο.  
Μα την αλήθεια, αυτός που ξεκίνησε το έδαφος,  
αν ήταν τέκτονας λογικός και σωστός,  
είχε σίγουρα κατά νου  
να ολοκληρώσει σωστά το έργο.

#### Ενδέκατο άρθρο

Το ενδέκατο άρθρο σας λέει  
Πως (ο δάσκαλος) είναι δίκαιος όσο και ελεύθερος.  
Γιατί, με την εξουσία που τον περιβάλλει, δίδαξε  
ότι κανείς τέκτονας δεν επιτρέπεται να εργάζεται τη νύχτα  
εκτός αν ασκεί πνευματική εργασία,  
μόνο στην περίπτωση αυτή θα μπορούσα να επιτρέψω κάτι τέτοιο.

#### Δωδέκατο άρθρο

Το δωδέκατο άρθρο είναι μεγάλη τιμή  
για κάθε τέκτονα όπου κι αν βρίσκεται.  
Δεν πρέπει να υποβιβάζει το έργο συντρόφου του,  
ακόμη κι αν αυτό θα διέσωζε τη δική του τιμή.  
Με έντιμα σχόλια να το περιβάλλει,

με τη γνώση που σας έστειλε ο Θεός.  
Και επιπλέον να το βελτιώνετε με όλα τα μέσα  
χωρίς να επιτρέπετε μεταξύ σας να γεννιέται η παραμικρή αμφιβολία.

#### Δέκατο τρίτο άρθρο

Το δέκατο τρίτο άρθρο, ο Θεός να με σώζει,  
είναι ότι αν ο δάσκαλος έχει δεχτεί κάποιον ως μαθητευόμενο,  
οφείλει να τον διδάξει όλα όσα γνωρίζει,  
καθώς και το σύστημα μέτρησης και τα σημεία στα οποία πρέπει να εφαρμόζεται,  
ώστε (ο μαθητής) να είναι σε θέση να γνωρίζει σε βάθος την Τέχνη  
όπου κι αν βρίσκεται στη γη.

#### Δέκατο τέταρτο άρθρο

Το δέκατο τέταρτο άρθρο με ορθή λογική,  
καθοδηγεί τον δάσκαλο πώς πρέπει να πράττει.  
Δεν πρέπει να παίρνει μαθητευόμενο,  
παρά μόνο αν πρόκειται να ασχοληθεί με πολλές διαφορετικές υποθέσεις,  
έτσι ώστε μέχρι η μαθητεία του να φτάσει στο τέλος της

να έχει την ευκαιρία να διδαχθεί από πολλές διαφορετικές περιστάσεις.

#### Δέκατο πέμπτο άρθρο

Το δέκατο πέμπτο άρθρο σημειώνει ένα τέλος,  
κι έτσι για τον δάσκαλο είναι ένας φίλος.  
Για να τον διδάξει ότι για χάρη κανενός ανθρώπου  
δεν πρέπει να ανέχεται λανθασμένη συμπεριφορά,  
ούτε να υποστηρίζει τους συντρόφους του όταν υποπίπτουν σε κάποιο παράπτωμα,  
γιατί τίποτα καλό δεν θα κερδίσει έτσι.  
Ούτε επιτρέπεται να ανέχεται να του δίνουν ψεύτικους όρκους  
γιατί έτσι απειλείται η σωτηρία της ψυχής τους.  
Αλλιώς θα μεταβάλει την Τέχνη σε όνειδος,  
και ο ίδιος κυρίως θα ευθύνεται γι' αυτό.

αρ.στ.260

#### Ποικίλες επιταγές

Το συμβούλιο που αποτελούνταν από μεγάλους άρχοντες καθώς και δασκάλους  
θέσπισε επιπλέον κάποιους κανόνες για ορισμένα θέματα,  
ότι εκείνος που θα γνωρίζει την Τέχνη αυτή και θα γίνεται αποδεκτός,  
οφείλει πάντα να είναι αφοσιωμένος στον Θεό και την Αγία Του Εκκλησία,  
καθώς και στον δάσκαλο με τον οποίο είναι μαζί,  
όπου κι αν αυτός πηγαίνει, σε ανοιχτό λιβάδι ή σε πυκνό δάσος.  
Και τους συντρόφους σας να αγαπάτε επίσης,  
γιατί στην Τέχνη σας αντανακλάται η ποιότητα των πράξεών σας.

#### Δεύτερο σημείο

Το δεύτερο σημείο όπως σας λέω,  
είναι ότι ο τέκτων εργάζεται όσο διαρκεί η εργάσιμη μέρα,  
όσο καλύτερα οφείλει ή μπορεί,

ώστε να αξίζει την αμοιβή του για τη μέρα γιορτής και αργίας,  
και αληθινά να εργάζεται σύμφωνα με τα καθήκοντά του,  
για να είναι άξιος της αμοιβής του.

#### Τρίτο σημείο

Το τρίτο σημείο πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά,  
και ο μαθητευόμενος να το γνωρίζει καλά.  
Να τηρεί τις συμβουλές του δασκάλου και των συντρόφων του  
κατά γράμμα γιατί είναι προς όφελός του.  
Τα μυστικά της αίθουσας των συνεδριάσεων να μην αποκαλύπτει σε κανέναν  
ούτε τίποτα από όσα γίνονται στη στοά.

αρ.στ.280

Οτιδήποτε τους ακούσατε ή τους είδατε να κάνουν,

να μην το λέτε σε κανέναν όπου κι αν βρίσκεστε.  
Το κύριο συμβούλιο ή ακόμη και εκείνο του περιστυλίου  
να τα τιμάτε απόλυτα,  
αλλιώς θα σας περιβάλλει ψόγος  
και θα επισύρετε όνειδος στην Τέχνη.

#### Τέταρτο σημείο

Το τέταρτο σημείο μας διδάσκει επιπλέον  
ότι κανείς δεν επιτρέπεται να είναι κακόπιστος προς τη συντεχνία του.  
Δεν επιτρέπεται να συντηρεί πλάνες  
εναντίον της συντεχνίας αλλά αντίθετα, οφείλει να τις απαλείφει.  
Δεν επιτρέπεται να τρέφει προκαταλήψεις  
απέναντι στον δάσκαλό του, ούτε για τους συντρόφους του.  
Και παρόλο που ο μαθητευόμενος έχει δώσει όρκο σεβασμού,  
θα πρέπει κι αυτός να τηρεί αυτόν τον κανόνα.

#### Πέμπτο σημείο

Το πέμπτο σημείο ορίζει αναμφισβήτητα  
Πως όταν ο τέκτων πάρει την αμοιβή του  
από τον δάσκαλο, αυτή που του έχει οριστεί,  
πρέπει να το κάνει πειθήνια.  
Κι ακόμη, ότι ο δάσκαλος πρέπει για εύλογη αιτία  
να τον ειδοποιεί νομότυπα πριν το μεσημέρι  
αν δεν προτίθεται να τον απασχολήσει περαιτέρω,  
όπως συνέβαινε ως τότε.  
Δεν πρέπει να αντιτίθεται (ο τέκτων) στην εντολή αυτή  
αν ενδιαφέρεται για την ευημερία.

αρ.στ.300

#### Έκτο σημείο

Το έκτο σημείο πρέπει να το γνωρίζει κανείς καλά,  
είτε ανήκει σε υψηλές βαθμίδες, είτε σε χαμηλές,  
αν προκύψει μια τέτοια περίπτωση.  
Ανάμεσα στους τέκτονες, στο σύνολό τους ή μόνο σε ορισμένους,  
φθόνος ή θανάσιμο μίσος  
συχνά ξεσηκώνουν μεγάλες διαμάχες.  
Τότε ο τέκτων, αν κάτι τέτοιο συμβεί, πρέπει  
να τους περιορίσει για μια μέρα.  
Αν ωστόσο δεν κατορθώνουν να συμφιλιωθούν  
ώσπου να τελειώσει η εργάσιμη μέρα, θα πρέπει να αξιοποιήσετε  
όσον απαιτείται από τον ελεύθερο χρόνο για να τους συμφιλιώσετε.  
Αλλιώς, στη διάρκεια της εργάσιμης μέρας  
η εργασία τους θα παρακωλύεται από αυτή την προστριβή.

ώστε να μπορούν να συμπεριφέρονται όπως ορίζει ο Θεός Νόμος.

αρ.στ.320

#### Έβδομο σημείο

Το έβδομο σημείο έχει την εξής σημασία για την καλή και μακροχρόνια ζωή που μας έδωσε ο Θεός, ότι, όπως ορίζει λεπτομερώς και ρητά, δεν επιτρέπεται να ξαπλώσετε δίπλα στη γυναίκα του δασκάλου σας, ούτε πλάι σε εκείνες των συντρόφων σας, κατά κανένα τρόπο, αλλιώς τη συντεχνία περιφρονείτε. Ούτε πλάι στη γυναίκα με την οποία συζεί κάποιος σύντροφός σας, ούτε κι εκείνοι πρέπει να κάνουν κάτι τέτοιο με τη δική σας. Η ποινή για μια τέτοια πράξη πρέπει να είναι σίγουρα ότι (ο ένοχος) θα είναι μαθητευόμενος για επτά χρόνια, αν παραβεί κάποιο από τα προηγούμενα, ώστε να επανακτήσει την αρετή του. Πρέπει να μεριμνούμε ιδιαίτερα για μια τέτοια ανόητη και θανάσιμη αμαρτία.

#### Όγδοο σημείο

Το όγδοο σημείο μας διαβεβαιώνει ότι αν έχετε αναλάβει να διευθετήσετε κάποιο ζήτημα κάτω από εντολή του δασκάλου σας, οφείλετε να το κάνετε, δίχως να υπαναχωρείτε ως προς την υποχρέωση αυτή. Ένας αληθινός μεσολαβητής πρέπει να είστε ανάμεσα στον δάσκαλό σας και τους ελεύθερους συντρόφους σας. Να πράξετε πραγματικά όσο καλύτερα μπορείτε και για τις δυο πλευρές, κι αυτό είναι και σωστό και δίκαιο.

αρ.στ.340

#### Ένατο σημείο

Με το ένατο σημείο καλείται κάποιος να αναλάβει τα καθήκοντα θεράποντος του κτιρίου μας. Αν βρίσκεστε στην αίθουσα μαζί, ο καθένας να εξυπηρετεί τον άλλο με καλή διάθεση. Ευγενικοί σύντροφοι, πρέπει να το γνωρίζετε γιατί όλοι θα γίνετε θεράποντες ο καθένας με τη σειρά του, οπωσδήποτε από τη μια εβδομάδα στην άλλη, ώστε με τη σειρά τους όλοι να έχουν αναλάβει αυτά τα καθήκοντα. Να υπηρετείτε με αγάπη ο ένας τον άλλο σαν να είσαστε αδερφοί με αδερφές. Δεν επιτρέπεται ποτέ να πληρώνει ο ένας τον άλλον, αλλά ο καθένας να προσφέρεται δωρεάν, δίχως να περιμένει αντάλλαγμα,



και αυτό ισχύει για όλους ανεξαιρέτως.

Ως προς την αμοιβή, έτσι πρέπει να είναι:  
Φροντίστε να πληρώνετε καλά πάντα αυτόν  
από τον οποίο έχετε αγοράσει τρόφιμα,  
ώστε να μην υποχρεώνεστε να εκλιπαρείτε γι' αυτά  
ούτε εσείς, ούτε κανείς από τους συντρόφους σας οποιασδήποτε βαθμίδας.

**αρ.στ.360**

Άντρας ή γυναίκα, όποιος και να είναι,  
να τους πληρώνετε σωστά και όπως πρέπει, επιμένουμε σε αυτό.  
Επομένως, να κρατάτε λογαριασμό για κάθε σύντροφό σας,  
για να μπορείτε να πληρώνετε σωστά όπως οφείλετε να κάνετε.  
Αλλιώς θα κάνετε τον σύντροφό σας να ντρέπεται  
και η ευθύνη θα βαρύνει αποκλειστικά εσάς.  
Επιπλέον, κι εκείνος πρέπει να κρατά σωστούς λογαριασμούς  
για όσα αγαθά έχει πάρει,

για όσα αγαθά των συντρόφων σας έχετε ξοδέψει,  
πού, πώς και για ποιους σκοπούς.  
Πρέπει να μπορείτε να αποδώσετε αυτούς τους λογαριασμούς  
όποτε σας το ζητήσουν οι σύντροφοί σας.

Δέκατο σημείο

Το δέκατο σημείο παρουσίασε σωστά την καλή ζωή  
που πρέπει να ζει κανείς δίχως έγνοιες και διαμάχες.  
Γιατί αν ο τέκτων δεν ζει ενάρετα,  
κι αν στην εργασία του κάνει λάθη,  
κι αν με μια ψεύτικη δικαιολογία  
συκοφαντήσει αναίτια τους συντρόφους του,  
εξαιτίας μια κακοήθους κι επαίσχυντης συκοφαντίας

διακινδυνεύει να περιβάλλει την Τέχνη με κακή φήμη.

**αρ.στ.380**

Αν προκαλέσει στη συντεχνία μια τέτοια αχρειότητα,  
χωρίς κανένα ενδιασμό να μην του χαριστείτε,  
ούτε να τον αφήσετε να συνεχίζει την πρόστυχη συμπεριφορά του,  
αλλιώς αυτό θα μπορούσε να γίνει αιτία για έγνοιες και διαμάχες.  
Αντίθετα, δεν πρέπει να καθυστερήσετε,  
αλλά να του επιβάλετε  
να παρουσιαστεί όπου εσείς ορίζετε,  
σύμφωνα με τη θέληση σας, μεγαλόφωνα ή ήρεμα.  
Στην επόμενη συνεδρίαση θα τον καλέσετε  
να παρουσιαστεί ενώπιον όλων των συντρόφων του,  
εκτός αν, προτού εμφανιστεί μπροστά τους,  
έχει αρνηθεί με όρκο την Τέχνη.

Τότε, θα πρέπει να τιμωρηθεί σύμφωνα με τον νόμο  
όπως ορίζεται από παλιά.

#### Ενδέκατο σημείο

Το ενδέκατο σημείο αφορά στη σύνεση  
όπως πρέπει ήδη να ξέρετε από την κοινή λογική.  
Ένας τέκτονας που είναι καλός γνώστης της Τέχνης αυτής,  
αν βλέπει ότι κάποιος σύντροφός του, ενόσω κατεργάζεται ένα λίθο,  
έχει φτάσει σε σημείο που θα καταστρέψει τον λίθο αυτό,  
πρέπει να παρέμβει εγκαίρως και να επανορθώσει αν μπορεί.  
Και στη συνέχεια, να τον διδάξετε πώς να επανορθώσει ο ίδιος το λάθος,

αρ.στ.400

γιατί δεν επιτρέπεται να καταστρέφεται το έργο του κυρίου.  
Και να τον διδάξετε με ηρεμία να επανορθώνει,

με τις σωστές λέξεις, με τις οποίες ο Θεός σας προίκισε,  
με σεβασμό για τη δόξα του που βρίσκεται υπεράνω όλων,  
με λόγους γλυκούς να θρέψετε την αγάπη του.

#### Δωδέκατο σημείο

Το δωδέκατο σημείο είναι εξαιρετικά σημαντικό.  
Εκεί όπου πρόκειται να συγκληθεί η συνεδρίαση,  
πρέπει να παρευρίσκονται δάσκαλοι και επίσης εταίροι,  
και άλλοι πολλοί σπουδαίοι άρχοντες ακόμη.  
Πρέπει να βρίσκεται εκεί ο σερίφης της περιοχής αυτής,  
κι επίσης ο δήμαρχος της πόλης,  
ιπότες και ακόλουθοι να είναι εκεί παρόντες,  
κι επίσης δημοτικοί σύμβουλοι, όπως θα δείτε.  
Τους κανόνες που έχουν θεσπίσει εκεί

οφείλουν όλοι ανεξαιρέτως να εφαρμόσουν  
έναντι οποιουδήποτε ανθρώπου  
που νομότυπα και με την ελεύθερη βούλησή του έχει γίνει μέλος της συντεχνίας.  
Αν αυτός δυστροπήσει εναντίον τους με οποιοδήποτε τρόπο,  
θα πρέπει να οδηγηθεί στις φυλακές τους.

αρ.στ.420

#### Δέκατο τρίτο σημείο

Το δέκατο τρίτο σημείο αποτελεί για μας απόλυτη πεποίθηση.  
Πρέπει να ορκιστεί πως ποτέ δεν θα γίνει κλέφτης,  
Ούτε να τον συνδράμετε αν έχει διαπράξει κάποια απάτη,  
όποιο αγαθό και αν έχει στερηθεί,  
Πρέπει να το γνωρίζετε (αυτό) αλλιώς αμαρτάνετε

Προς βλάβη του ίδιου αλλά και των συγγενών του.

#### Δέκατο τέταρτο σημείο

Το δέκατο τέταρτο σημείο είναι νόμος απόλυτα ορθός για όποιον επιθυμεί να δώσει όρκο (για να γίνει μαθητής) [10]. Με αναμφισβήτητη ειλικρίνεια πρέπει να ορκιστεί ενώπιον των δασκάλων και των συντρόφων που βρίσκονται εκεί. Πρέπει να είναι σταθερός και επίσης ευπειθής σε όλες τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί, όπου κι αν πηγαίνει, καθώς και στον ηγεμόνα αυτού τον βασιλέα, να είναι απόλυτα αφοσιωμένος σε αυτόν, περισσότερο απ' ό,τι σε καθετί άλλο. Και οφείλει να ορκιστεί πως θα τηρεί και θα εφαρμόζει όλα τα σημεία που αναφέρθηκαν προηγουμένως εδώ, και όλοι πρέπει να παίρνουν τον ίδιο όρκο των τεκτόνων, είτε συμφωνούν είτε όχι με όλο το περιεχόμενο των σημείων που αναφέραμε παραπάνω,

γιατί αυτά έχουν θεσπιστεί βάσει απόλυτα ορθής γνώσης και πείρας.

αρ.στ.440

Και οφείλουν να εξετάσουν τον καθένα ξεχωριστά από κάθε ομάδα, όσο καλύτερα είναι δυνατόν, (για να διαπιστώσουν) αν κάποιος θα μπορούσε να θεωρηθεί ένοχος παραπτώματος και ειδικότερα από εκείνα που καθορίζονται από τα σημεία αυτά. Κι όποιος κι αν είναι, θα πρέπει να τον υποδείξουν και να τον προσαγάγουν ενώπιον της συνέλευσης.

#### Δέκατο πέμπτο σημείο

Το δέκατο πέμπτο σημείο αποτελεί γνώση τεκμηριωμένη από την πείρα. Αυτή η διάταξη αποφασίστηκε από τη συνέλευση των προαναφερομένων αρχόντων και δασκάλων και αφορά σε όσους πρόκειται να ορκιστούν. Όπως γνωρίζω, αναφέρεται σε όποιον δεν πειθαρχεί απέναντι στους κανόνες που ισχύουν όπως αυτοί διατυπώνονται στα άρθρα αυτά που προτάθηκαν εκεί κατόπιν ομοφωνίας σπουδαίων αρχόντων και Τεκτόνων. Και αν αποδειχθεί δημόσια (ότι παρέβησαν κάποια διάταξη) ενώπιον της συνέλευσης αυτής, μετά από λεπτομερή έρευνα, και οι υπαίτιοι δεν παρέχουν την προβλεπόμενη αποζημίωση για το παράπτωμα για (το οποίο ευθύνονται, θα πρέπει να υποχρεωθούν να εγκαταλείψουν τη συντεχνία). Και από την Τέχνη των τεκτόνων να απέχουν και να ορκιστούν ότι ποτέ ξανά δεν θα την ασκήσουν. Αλλά αν δεν φανούν συνεπείς σε αυτό, θα πρέπει να παρέχουν αποζημίωση ξανά στην Τέχνη, και ποτέ να μην έχουν πια ενασχόληση με αυτή.

αρ.στ.460

Και αν δεν πράξουν κατ' αυτόν τον τρόπο,  
ο Σερίφης [11]  
θα έρθει σύντομα σε αυτούς.  
Και θα τους ρίξει σε βαθιά φυλακή  
για την παράβαση που έχουν διαπράξει.  
Και θα τους αφαιρέσει τα αγαθά και τα κοπάδια τους  
αποδίδοντάς τα όλα ανεξαιρέτως στο βασιλέα,  
και θα τους αφήσει στη φυλακή να στοχαστούν σε πλήρη σιωπή,  
μέχρι να εφαρμοσθεί η θέληση του κυρίαρχου βασιλέα μας.

### **Ακόμα μία διάταξη της τέχνης της γεωμετρίας.**

Αποφάσισαν να συγκαλείται μια συνέλευση,  
κάθε χρόνο, οπουδήποτε θα επιθυμούσαν,  
για να επανορθώνονται οι παραλήψεις -αν διαπιστώνονταν κάποιες στο μεταξύ-  
ανάμεσα στα μέλη της συντεχνίας και μέσα στα πλαίσια της επικράτειας.  
Κάθε χρόνο ή κάθε τρίτο χρόνο θα έπρεπε να συγκαλείται  
οπουδήποτε θα επέλεγαν,  
θα έπρεπε επίσης να καθορίζεται ο χρόνος και ο τόπος,  
όπου θα συγκαλείται η συνέλευση.  
Όλα τα μέλη της συντεχνίας πρέπει να είναι παρευρίσκονται ,  
και άλλοι άρχοντες, όπως θα δείτε, **αρ.στ.480**  
για να επανορθώνουν όσα σφάλματα αναφέρονται,  
και να φροντίζουν ώστε κάποια από αυτά να αποτρέπονται, αν είναι δυνατόν.  
Εκεί θα πρέπει όλοι όσοι είναι κοινωνοί της γνώσης της Τέχνης,  
να διαβεβαιώσουν με όρκο την υπακοή τους στους θεσμούς  
όπως τους έχει καθορίσει ο Βασιλιάς Άθελσταν :  
Αυτοί οι θεσμοί που έχω εδώ θεμελιώσει.  
αποφασίζω ότι θα ισχύουν στην επικράτειά μου,  
με σεβασμό προς τη βασιλική εξουσία  
που κατέχω αξιωματικά.  
Επίσης, σε κάθε συνέλευση που θα συγκαλείτε,  
θαρραλέα θα έρχεστε στον κύριο και βασιλιά σας  
παρακαλώντας τον να σας κάνει την ύψιστη τιμή  
της παρουσίας του ανάμεσά σας  
για να επικυρώνει τους νόμους του Βασιλιά Άθελσταν,  
ο οποίος με σοφία τους θέσπισε για τη συντεχνία αυτή.

### **Η τέχνη των τεσσάρων εστεμμένων.**

Ας προσευχηθούμε τώρα στον παντοδύναμο Θεό  
και στην πεφωτισμένη μητέρα του Μαρία,

ότι θα τηρήσουμε αυτά εδώ τα άρθρα  
καθώς και αυτά τα σημεία στο σύνολό τους, **αρ.στ.500**  
όπως έπραξαν αυτοί οι τέσσερις άγιοι μάρτυρες,  
τους οποίους η Τέχνη περιβάλλει με εξαιρετικές τιμές:  
Υπήρξαν οι καλύτεροι τέκτονες πάνω στη γη,

χαράκτες και επίσης δημιουργοί αγαλμάτων.  
Ήσαν άριστοι εργάτες της Τέχνης  
και ο αυτοκράτορας τους εκτιμούσε ιδιαίτερα.  
Τους ανέθεσε να δημιουργήσουν ένα είδωλο  
που θα αφιεωνόταν στη δόξα του  
-συνήθιζε να δημιουργεί τέτοια μνημεία στη διάρκεια της βασιλείας του  
για να αποσπάσει τον λαό από τον Νόμο του Χριστού-  
αλλά (οι τέσσερις μάρτυρες) ήσαν αφοσιωμένοι στο Νόμο του Χριστού  
και στην Τέχνη τους απόλυτα.  
Αγαπούσαν το Θεό και τη διδασκαλία Του  
κι ήσαν αφιερωμένοι στην υπηρεσία Του.  
Εκείνη την εποχή, υπήρχαν αληθινοί άντρες  
και ζούσαν απολύτως σύμφωνα με το Νόμο του Θεού.  
Αποφάσισαν λοιπόν να μη φτιάξουν τέτοιο μνημείο,  
γιατί τίποτα καλό δεν θα έβγαινε από αυτό.  
Δεν δέχονταν να λατρεύουν το μνημείο αυτό ως Θεό τους  
παρότι εκείνος (ο αυτοκράτορας) ήταν έξαλλος από οργή:  
Γιατί δεν ήθελαν να προδώσουν την αληθινή τους πίστη  
για να πιστέψουν στον ψεύτικο νόμο του.  
Ο αυτοκράτορας διέταξε να τους συλλάβουν αμέσως  
και να τους ρίξουν σε ανήλιαγη φυλακή.  
Όσο σκληρότερα τους τιμωρούσε εκεί,  
τόσο μεγαλύτερη ήταν χαρά τους με την ευλογία του Χριστού.  
Έπειτα, όταν (ο αυτοκράτορας) είδε ότι τίποτα άλλο δεν υπήρχε να κάνει,  
τους άφησε να πεθάνουν.  
Στις γραφές θα συναντήσετε να αναφέρονται  
τα ονόματα των τεσσάρων εστεμμένων  
ανάμεσα στις ιστορίες των αγίων.

αρ.στ.520

Η γιορτή τους είναι χωρίς αμφιβολία  
την όγδοη ημέρα μετά των Αγίων Πάντων.  
Κι ακούστε αυτό που σας διαβάζω τώρα,  
ότι πολλά χρόνια αργότερα, αφού είχε πια ξεχαστεί ο μεγάλος τρόμος  
που ο κατακλυσμός του Νώε είχε σκορπίσει,  
άρχισε να χτίζεται ο Πύργος της Βαβυλώνας[12],  
μια απλή κατασκευή ασβέστη και πέτρας  
που ο καθένας μπορούσε να δει να υψώνεται,  
(γιατί ήταν) τόσο ψηλός και πλατύς όταν άρχισε να χτίζεται,  
που υψώθηκε σε επτά μίλια μέχρι που σκίασε τον ήλιο.  
Ο βασιλιάς Νεμπουκαννεζάρ [13] διέταξε να κατασκευαστεί  
ως απόδειξη της εξαιρετικής δύναμης και του μεγαλείου ανθρώπου,

αρ.στ.540

αφού ακόμη κι αν συνέβαινε ξανά παρόμοιος κατακλυσμός,  
το έργο αυτό δεν θα μπορούσε να σκεπάσει.  
Επειδή όμως οι άνθρωποι ήσαν αλαζόνες και καυχόνταν υπερβολικά,  
όλος ο κόπος τους πήγε χαμένος.

Ένας άγγελος τους τιμώρησε αλλάζοντας τον τρόπο που μιλούσαν,  
έτσι ώστε να μην καταλαβαίνουν πια ο ένας τι ήθελε να πει ο άλλος.  
Πολλά χρόνια αργότερα, ο καλός Δάσκαλος Ευκλείδης  
δίδαξε την Τέχνη της γεωμετρίας σε όλο της το μεγαλείο,  
έτσι όπως το είχε κάνει και παλαιότερα  
(διδάσκοντας) περί διαφόρων Τεχνών πολύ περισσότερα.  
Για να δοξάσει τον Χριστό στους ουρανούς,  
άρχισε με τις επτά επιστήμες :

Η Γραμματική είναι η πρώτη επιστήμη που γνωρίζω,  
Η Διαλεκτική είναι η δεύτερη, της οποίας έχω την ευλογία,  
Η Ρητορική είναι η τρίτη, αναμφισβήτητη,  
Η Μουσική είναι η τέταρτη, όπως σας λέγω,  
Η Αστρονομία είναι η πέμπτη, μα τη μύτη μου, [14]

αρ.στ.560

Η Αριθμητική η έκτη, αναμφίβολα,  
Η Γεωμετρία, η έβδομη, δηλώνει το τέλος  
γιατί είναι ταυτόχρονα αρμονική κι εκλεπτυσμένη.  
Η Γραμματική [15] είναι πραγματικά η βάση όλων,  
ο καθένας μπορεί να τη μάθει από το βιβλίο.  
Όμως, η επιδεξιότητα των συλλογισμών [16] προάγει το επίπεδό της  
όπως το φρούτο αναδεικνύεται από τη ρίζα του δέντρου.

Η Ρητορική αξιολογείται από τον πλούτο του προφορικού λόγου  
και η Μουσική είναι ένα γλυκό τραγούδι.  
Η Αστρονομία εξηγεί την τάξη, αγαπητέ αδερφέ μου,  
η Αριθμητική αποδεικνύει ότι καθετί αντιστοιχεί σε κάτι άλλο.  
Η Γεωμετρία είναι η έβδομη επιστήμη,  
που μπορεί να διαχωρίσει το ψεύδος από την αλήθεια, όπως γνωρίζω.  
Αυτές είναι οι επτά Επιστήμες  
κι όποιος τις χρησιμοποιεί σωστά μπορεί να κερδίσει τον παράδεισο.  
Τώρα, αγαπητά παιδιά, με τη γνώση που κατέχετε,  
εγκαταλείψτε την αλαζονεία και την απληστία  
και συμπεριφερθείτε με ευθυκρισία  
και σύμφωνα με την καλή σας ανατροφή, όποια κι είναι η καταγωγή σας, αρ.στ.580  
τώρα λοιπόν σας παρακαλώ να δείξετε μεγάλη προσοχή,

γιατί πρέπει να γνωρίζετε απαραίτητως όσα ακολουθούν,  
αλλά πρέπει να ξέρετε και πολύ περισσότερα επιπλέον  
απ' όσα βρίσκετε εδώ γραμμένα.  
Αν αποτύχετε στο να αποκτήσετε αυτή τη γνώση,  
προσευχηθείτε στο Θεό να σας φωτίσει :

*[ Σε αυτό το σημείο υπάρχουν πολλά στοιχεία που περιέχει σήμερα ο βαθμός του Εταίρου. Παρ' ότι δεν είναι ιδιαίτερα γνωστό, ο βαθμός αυτός - ο «Ελληνικός βαθμός» όπως τον ονομάζουν πολλοί- ήταν ο μόνος εν χρήση βαθμός για πάρα πολλά χρόνια. Ο Μαθητής αναγνωρίζεται ως βαθμός μόλις στις αρχές του 17ου αιώνα. Ο δε Διδάσκαλος (Master Mason) ξεχωρίζει από τον Σεβάσμιο Στοάς (Master of a Lodge) μόλις στα τέλη του 17ου και στις αρχές του 18ου αιώνα.*



Γιατί ο ίδιος ο Χριστός μας δίδαξε  
πως ο χώρος της αγίας εκκλησίας είναι ο οίκος τους Θεού,  
και πως δεν έχει φτιαχτεί για κανέναν άλλο σκοπό  
παρά μόνο ως τόπος προσευχής, όπως μας λένε τα βιβλία.  
Εκεί πρέπει οι άνθρωποι να συναθροίζονται  
για να προσευχηθούν και να θρηνήσουν για τα αμαρτήματά τους.  
Φροντίστε να μην έρχεστε αργοπορημένοι στην εκκλησία,  
χασομερώντας με άσκοπες συζητήσεις στον περίβολό της.

Κι έπειτα, από τη στιγμή που εισέρχεστε στην εκκλησία,  
να έχετε το νου σας προσηλωμένο ακόμη περισσότερο  
στο να υμνείτε τον Κύριο και Θεό σας ημέρα και νύχτα,  
με όλο το πνεύμα κι όλη τη δύναμή σας .  
Μόλις περνάτε το κατώφλι της εκκλησίας,  
να παίρνετε λίγο από το αγίασμα που υπάρχει  
γιατί κάθε σταγόνα που αγγίζετε από αυτό  
γιατρεύει ένα αμάρτημα, γι' αυτό να είστε βέβαιοι.  
Αλλά πρώτα πρέπει να αφαιρέσετε την καλύπτρα από την κεφαλή σας,  
σεβόμενοι την αγάπη του που τον οδήγησε να πεθάνει πάνω στον Σταυρό.  
Από τη στιγμή που εισέρχεστε στην εκκλησία  
υψώστε ευθύς την καρδιά σας προς τον Χριστό.

αρ.στ.600

Σηκώστε το βλέμμα σας προς τον σταυρό κατόπιν  
και γονατίστε όπως πρέπει και με τα δυο σας γόνατα,  
και μετά προσευχηθείτε σε Αυτόν έτσι ώστε να πράττετε εδώ  
σύμφωνα με τις επιταγές της αγίας εκκλησίας,  
τηρώντας τις δέκα εντολές  
που ο Θεός έδωσε σε όλους τους ανθρώπους.  
Και προσευχηθείτε σε αυτόν με σιγανή φωνή  
να σας κρατήσει μακριά από τα επτά αμαρτήματα  
που θα μπορούσατε ίσως να διαπράξετε σε αυτή τη ζωή,  
να σας κρατήσει μακριά από έγνοιες και διαμάχες  
και επιπλέον, να σας προσφέρει τη χάρη του  
ώστε να έχετε θέση στην ευλογία των ουρανών.

Μέσα στην άγια εκκλησία ξεχάστε τις ευτελείς λέξεις  
των λάγνων συζητήσεων και των ανόητων χωρατών,  
κι αφήστε πίσω σας κάθε ματαιοδοξία,  
και πείτε το πάτερ ημών και τους δοξαστικούς χαιρετισμούς.  
Προσέξτε να μη θορυβείτε,  
αλλά να είστε συνεχώς προσηλωμένοι στην προσευχή σας.  
Κι όσο συνεχίζετε να προσεύχεστε  
φροντίστε να μην καλύπτετε με το σώμα σας κανέναν με οποιονδήποτε τρόπο.  
Στο χώρο αυτό να μη στέκεστε όρθιοι ούτε να κάθεστε,  
αλλά να παραμένετε όπως σεμνά γονατιστοί,  
κι όταν αρχίσω την ανάγνωση του Ευαγγελίου,

αρ.στ.620

να σηκώνεστε με ευπρέπεια και να στέκεστε μακριά από τους τοίχους,  
με την προσοχή σας διαρκώς στραμμένη στη λειτουργία, αν είναι δυνατόν,  
όταν αρχίσουν οι ύμνοι που δοξάζουν τον Κύριο.  
Και όταν τελειώσει η ανάγνωση του Ευαγγελίου  
πρέπει να γονατίσετε ξανά  
ευλαβικά και με τα δυο γόνατα  
με ευσέβεια προς την αγάπη Του που εξαγόρασε τις αμαρτίες μας,  
Και όταν ακούσετε να σημαίνει η καμπάνα  
για τη θεία ευχαριστία,  
νέοι και γέροι πρέπει να γονατίσετε  
και να ενώσετε τα χέρια σας με ευλάβεια,  
και έτσι να ψάλλετε,

αρ.στ.640

γλυκά και απαλά και δίχως θόρυβο  
<<Χριστέ και Κύριε, καλώς όρισες ανάμεσά μας,  
με τη μορφή του άρτου όπως σε βλέπω.  
Τώρα, Χριστέ, με το δικό Σου άγιο όνομα  
προστάτευσέ με από την αμαρτία και τη ντροπή,  
χάρισέ μου Άφεση και Ευχαριστία  
πριν φύγω από τον χώρο αυτό,  
καθώς και μετάνοια για τις αμαρτίες μου,  
για να μην πεθάνω, Κύριε, βουτηγμένος σε αυτές.  
Και, καθώς κι Εσύ γεννήθηκες από γυναίκα,  
βοήθησε κι εμένα να μη χαθώ,  
αλλά όταν θα φύγω από αυτό το χώρο,

χάρισέ μου την άπειρη ευλογία σου.  
Αμήν ! Αμήν ! Γένοιτο!  
Γλυκιά Δέσποινα, προσευχήσου για μένα>>.  
Αυτά θα πρέπει να πείτε, έτσι ή με λόγια παρόμοια  
μόλις γονατίσετε για τη Θεία Ευχαριστία.  
Δίχως να παρασυρθείτε από απληστία αφού έχετε τόσο ευεργετηθεί,  
μην παραλείπετε να τον υμνείτε για όλα όσα έχει δημιουργήσει.  
Γιατί πρέπει να είναι ευτυχισμένος ο άνθρωπος αυτήν την ημέρα,  
αφού μπόρεσε στη διάρκειά της για μια στιγμή να Τον δει.  
Είναι αναμφίβολα τόσο πολύτιμη αυτή η εμπειρία,  
ώστε την αξία της κανένας άνθρωπος δεν μπορεί να περιγράψει.  
Αυτό το όραμα είναι όμως τόσο ευεργετικό,

αρ.στ.660

ώστε σωστά λέει ο Άγιος Αυγουστίνος  
ότι την ημέρα που θα αντικρίσετε τον ενσαρκωμένο Θεό,  
θα έχετε εξασφαλίσει  
συντροφιά και ποτό ανάλογα με τις ανάγκες σας,  
και τίποτα εκείνη τη μέρα δεν θα σας λείπει.  
Ο Θεός έχει ήδη συγχωρήσει

και βλασφημίες ακόμη και ανόητους όρκους.  
Κι αυτή την ίδια μέρα, τολμήστε ακόμη  
και τον ξαφνικό θάνατο να αντιμετωπίσετε δίχως τον παραμικρό φόβο.  
Επίσης, τη μέρα αυτή, σας διαβεβαιώνω,  
τα μάτια σας δεν θα χάσουν την όρασή τους,  
και τα πόδια με τα οποία βαδίζατε

ώσπου να αντικρίσετε αυτό το θείο όραμα,  
θα λάβουν την εντολή να σταθούν εκεί που πρέπει:  
Ο αγγελιαφόρος αρχάγγελος Γαβριήλ  
θα σας περιβάλλει με απόλυτη προστασία.  
Και από το θέμα αυτό μπορώ τώρα να προχωρήσω,  
για να μιλήσω για άλλα οφέλη της θείας λειτουργίας.  
Στην εκκλησία να έρχεστε επιπλέον, αν είναι δυνατόν,  
καθημερινά για να παρακολουθείτε τη θεία λειτουργία.  
Αν δεν μπορείτε να έρθετε στην εκκλησία,  
στον τόπο όπου εργάζεστε,  
όταν ακούτε τις καμπάνες της λειτουργίας  
να προσεύχεστε στο Θεό με γαλήνια καρδιά  
συμμετέχοντας κι εσείς με τον τρόπο αυτό στη λειτουργία  
που ψάλλεται στην εκκλησία.  
Παρακάτω θα σας διδάξω,  
ώστε κι εσείς τους συντρόφους σας να διδάξετε.  
Όταν εμφανίζεστε μπροστά σε κάποιον άρχοντα,  
σε αίθουσα, προαύλιο ή στη διάρκεια γεύματος,  
να βγάζετε την σκούφο ή το καπέλο σας  
πριν παρουσιαστείτε ενώπιόν του.  
Δύο και τρεις φορές πρέπει να υποκλιθείτε μπροστά του,  
χωρίς δισταγμό  
στηριγμένοι στο δεξί σας γόνατο,

αρ.στ.680

για να δείξετε έτσι τον σεβασμό σας.  
Μείνετε ασκεπείς  
και μόνο αφού θα έχετε φύγει να φορέσετε ξανά καπέλο ή σκούφο.  
Όσο θα μιλάτε με αυτόν,  
κρατήστε ψηλά το κεφάλι σωστά κι ευγενικά.  
Έτσι, σύμφωνα με τις υποδείξεις των γραφών,  
θα μπορείτε να τον κοιτάξετε ευγενικά κατά πρόσωπο.  
Με επιδεξιότητα τα χέρια και τα πόδια σας να παραμένουν εντελώς ακίνητα  
δίχως να ξύνεστε ούτε να τρεκλίζετε.  
Αποφύγετε να φτύνετε ή να ρουφάτε τη μύτη σας,  
απαλλαγείτε από τις εκκρίσεις σας μακριά από την παρουσία άλλων.  
Και αν πράξετε έτσι δείχνετε σύνεση και ευγένεια,

αρ.στ.700

πρέπει οπωσδήποτε να φέρεστε με απόλυτη αυτοπειθαρχία.  
Αφού εισέλθετε στην αίθουσα,

ανάμεσα σε ευγενείς, αξιωματούχους και αυλικούς,  
μη θεωρείτε τον εαυτό σας ιδιαίτερα σημαντικό για τίποτα,  
ούτε για την υψηλή καταγωγή ούτε για τις ικανότητές σας,  
μην κάθεστε ούτε να στηρίζεστε εδώ κι εκεί,  
έτσι απαιτεί η σωστή ανατροφή.

αρ.στ.720

Μη δείχνετε όμως με την έκφραση του προσώπου σας ότι αισθάνεστε κατώτεροι  
γιατί στην πραγματικότητα η σωστή ανατροφή αποδεικνύει την κοινωνική σας θέση.  
Όποιοι κι αν είναι ο πατέρας κι η μητέρα του καθενός,  
καλό είναι το παιδί που το έμαθαν να συμπεριφέρεται σωστά  
σε ιδιωτικούς χώρους ή σε δημόσιους, όπου κι αν βρίσκεστε.

Οι καλοί τρόποι χαρακτηρίζουν τον άνθρωπο.

Στο επόμενο στάδιο φροντίστε σοφά

να χαιρετίσετε έναν προς έναν τους παρευρισκόμενους,

Μην το κάνετε όμως αδιακρίτως σε όλους,

αλλά μόνο προς όσους πράγματι γνωρίζετε.

Όταν έρθει η στιγμή να δοκιμάσετε το κρέας,

να τρώτε ευγενικά και σκεπτόμενοι τους συνδαιτημόνες σας.

Πρώτα προσέξτε να είναι καθαρά τα χέρια σας

και το μαχαίρι να είναι κοφτερό και κατάλληλο,

και κόψτε από το ψωμί ποσότητα ανάλογη με το κρέας σας,

όση ακριβώς πρόκειται να καταναλώσετε.

Αν βρίσκεστε καθισμένος πλάι σε κάποιο πρόσωπο σημαντικότερο

από σας τον ίδιο,

περιμένετε να σερβιριστεί πρώτα εκείνος από το κρέας,

πριν καν το αγγίξετε εσείς.

Μη βιαστείτε να διαλέξετε τα εκλεκτότερα κομμάτια του,

παρόλο που θα τα θέλατε παρά πολύ.

Φροντίστε τα χέρια σας να παραμείνουν καθαρά

ώστε να μη λερώσετε ελεεινά την πετσέτα σας.

Επιπλέον, δεν επιτρέπεται να φυσάτε τη μύτη σας,

ούτε να βυθίζετε τα δόντια σας στο κρέας.

Να μη χώνετε όλο σας το πρόσωπο μέσα στην κούπα,

ακόμα κι αν λαχταράτε πολύ να πιείτε,

αλλιώς ως και τα μάτια σας θα γίνουν μούσκεμα

αρ.στ.740

γιατί βέβαια, κανένα από όλα αυτά δεν είναι δείγμα ευγενικής συμπεριφοράς.

Προσέξτε το στόμα σας να μην είναι γεμάτο

όταν αρχίζετε να πίνετε ή να μιλάτε.

Όταν βλέπετε κάποιον να πίνει,

να προσέχετε την ομιλία σας

και να τελειώνετε γρήγορα τη διήγησή σας,

είτε κρασί πίνει, είτε μύρα.

Φροντίστε επίσης να μην περιφρονείτε κανέναν,

σε όποια κατάσταση κι αν βλέπετε πως βρίσκεται.

Ούτε επιτρέπεται να διαφθείρετε κάποιον,  
αν θέλετε οι ίδιοι να παραμένετε άξιοι σεβασμού.  
Γιατί εκφράσεις άστοχες μπορεί να προκαλέσουν συγκρούσεις

αρ.στ.760

Που ίσως να αμαυρώσουν τη φήμη σας.  
Σφίξτε τα δάχτυλά σας δυνατά σε γροθιά,  
και κρατήστε τον εαυτό σας μακριά από πράγματα που θα σας έκαναν να  
(μετανιώσετε).

Σε ιδιαίτερα διαμερίσματα αν βρεθείτε ανάμεσα σε κεφάτες κυρίες,  
να συγκρατείτε τη γλώσσα σας και να μην κοιτάζετε κάποια ιδιαίτέρως.  
Μη γελάτε βροντερά ούτε ξεφωνίζοντας,  
μην κάνετε άσεμνα αστεία ούτε να βωμολοχείτε.  
Μην παίζετε τυχερά παιχνίδια παρά μόνο με ομοτίμους σας,  
και μην αποκαλύπτετε ό,τι έτυχε να ακούσετε.  
Μη φανερώνετε τις προσωπικές σας πράξεις  
ούτε χάριν ευθυμίας, ούτε προσδοκώντας ανταμοιβή.

Με κομπιά λόγια ίσως να αποκτήσετε ό,τι επιθυμείτε,  
συμπεριφερόμενοι όμως έτσι ίσως να καταστρέψετε τον εαυτό σας.  
Όταν συναντάτε κάποιο αξιοσεβαστο πρόσωπο  
πρέπει να βγάζετε το καπέλο ή τον σκούφο σας.  
Στην εκκλησία, στην αγορά ή στην πύλη,  
αποδώστε του χαιρετισμό και τιμές σύμφωνα με την κοινωνική θέση του.  
Αν βαδίζετε με κάποιο πρόσωπο πιο αξιοσεβαστο  
από σας τον ίδιο,  
Φροντίστε ο ώμος σας να ακολουθεί τη ράχη του  
γιατί αυτό δείχνει μια σωστή ανατροφή δίχως ελλείψεις.  
Όποτε εκείνος μιλά, εσείς να παραμένετε σιωπηλοί.  
Όταν θα έχει ολοκληρώσει, τότε μπορείτε να μιλήσετε ελεύθερα.  
Ωστόσο, τα λόγια σας να είναι συνετά  
και ό,τι λέτε να το έχετε πρώτα σκεφτεί καλά.  
Μην τον διακόπτετε όμως όταν διηγείται  
καθώς πίνει το κρασί του ή τη μύρα του.  
Ο Χριστός με τη θεία χάρη του,  
θα σας χαρίσει αρκετή σοφία και χρόνο,  
ώστε αυτό το βιβλίο να διαβάζετε και να γνωρίζετε καλά  
κι έτσι ο Παράδεισος να είναι η ανταμοιβή σας.  
Αμήν! Αμήν! Γένοιτο!  
Ας αναφωνήσουμε όλοι αναγνωρίζοντας την ευσπλαχνία του.

αρ.στ.780

**Πηγή:**

*J.P. Craftson (Ι.Πουλκούρας)*  
Τα Αρχαία Τεκτονικά Χειρόγραφα.

## **ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ**

[1] Στην εξέλιξη της αγγλικής γλώσσας ξεχωρίζουμε τρεις περιόδους. Η πρώτη (450-1150 μ.Χ.) χαρακτηρίζεται από μεταβαλλόμενη γλώσσα και χρήση συνθετικών ανάλογων με τους τεχνικούς συνδυασμούς των λατινικών. Η γλώσσα αυτής της περιόδου είναι η παλαιά αγγλική (Old English). Η δεύτερη περίοδος (1150-1500 μ. Χ.) χαρακτηρίζεται από την απλοποίηση της γλώσσας, αλλαγές στην προφορά φθόγγων, το τέλος των ιδιαίτερων μεταβολών και τη σύντμηση στις καταλήξεις των λέξεων. Αυτή την περίοδο αγγλικά μιλά μόνο ο απλός λαός. Η άρχουσα τάξη και οι μορφωμένοι μιλούσαν και γράφουν λατινικά και γαλλικά. Αυτή είναι η μεσαία περίοδος (Middle English). Χαρακτηριστικό είναι ότι τα Fabric Rolls of York Minster του 1350 και του 1409 είναι γραμμένα στα λατινικά. Ακόμη, υπάρχουν κανόνες της συντεχνίας των οικοδόμων του 1356, γραμμένοι στη γαλλική και στη λατινική γλώσσα.

Από το 1500 μ.Χ. αρχίζει η περίοδος της σύγχρονης αγγλικής γλώσσας (Modern English), οπότε η αγγλική είναι πλέον η επίσημη γλώσσα όλου του κράτους.

[2] Το επεισόδιο τοποθετείται την εποχή του αυτοκράτορα Διοκλητιανού. Τα ονόματα των αγίων είναι Claudius, Castorius, Sempromians και Nicostratus. Μαζί τους μαρτύρησε και ένας μαθητής ο Simplicius. Αυτή η παράδοση δεν ήταν ποτέ αγγλική αλλά συναντάται συχνά στη Γερμανία, Βόρειο Ιταλία και Γαλλία. Τούτο μας οδηγεί να υποθέσουμε πως είτε συμπεριλήφθηκε στο Regius ως ύψιστο παράδειγμα χριστιανικής πίστης της αδελφότητας, είτε ως αποτέλεσμα της συνεχούς επικοινωνίας που υπήρχε μεταξύ των τεκτονικών αδελφοτήτων, ακριβώς όπως στην αρχαία εποχή υπήρχε επικοινωνία ανάμεσα στις Διονυσιακές συντεχνίες.

Η αναφορά σε αυτό το επεισόδιο σαν "The Legend of sanctorum" μας παραπέμπει αναμφίβολα στην καλούμενη Legenda Aurea του Jacob a Voragine που ήταν γνωστή σαν Legenda Sanctorum.

[3] clerk στο πρωτότυπο. Αυτή την εποχή δηλώνει τον ιδιαίτερα μορφωμένο που γνωρίζει γραφή και λατινικά και γι' αυτό το απέδωσα ως δάσκαλο)

[4] Honest craft στο πρωτότυπο. Craft είναι η τέχνη που απαιτεί δεξιοτεχνία αλλά και η συντεχνία. Craft αποκαλούν και σήμερα οι Τέκτονες την αδελφότητά τους. Στη μετάφραση αποδίδεται η λέξη αυτή ως συντεχνία ή Τέχνη με ταύ κεφαλαία. Για τις τρεις από τις τέσσερις περιπτώσεις που στο πρωτότυπο κείμενο αναφέρεται η λέξη art, η απόδοσή της είναι τέχνη με ταύ πεζό. Το art (τέχνη) συναντάται στις επικεφαλίδες τριών κεφαλαίων του κειμένου. Για τέταρτη φορά βρίσκεται στο τμήμα που αναφέρεται στις επτά επιστήμες, ως εξής: «But art passeth in his degree,/ as the fruit doth the root of the tree». Εδώ θεώρησα καλύτερο να αποδώσω το art ως επιδεξιότητα

[5] Γίνεται σαφές ότι η Γεωμετρία που μετονομάζει ο Ευκλείδης σε Τεκτονισμό, δεν είναι η ίδια με τη Γεωμετρία που αναφέρεται ως μία από τις επτά επιστήμες που περιλαμβάνονται στη διδασκαλία του Τεκτονισμού. Στην έκδοση του Regius Poem από το Masonic Book Club γίνεται η σχετική διευκρίνηση: "Στα καταστατικά του Ελευθεροτεκτονισμού λέμε ότι «οι επτά ελεύθερες επιστήμες αποτελούν μια και μόνη επιστήμη, αυτή που καλούμε Γεωμετρία». Αυτή είναι η πρώτη Γεωμετρία που ονομάστηκε και "Ιερή Γεωμετρία", με ρίζες που φτάνουν στον "Τίμαιο" του Πλάτωνα και τον Βιτρούβιο. Κατά τον Βιτρούβιο, ο αρχιτέκτων «πρέπει να είναι ... επιδέξιος σχεδιαστής, μαθηματικός, βαθύς γνώστης της ιστορίας, επιμελής μαθητής της φιλοσοφίας, ν' αγαπά τη μουσική ... να είναι γνώστης της αστρολογίας ... Για τον Βιτρούβιο, ο αρχιτέκτων είναι ένα είδος μάγου, εξοικειωμένος με το σύνολο της ανθρώπινης γνώσης, μυημένος στους κρυφούς νόμους της δημιουργίας. Κυρίαρχος αυτών των νόμων είναι η Γεωμετρία, στην οποία ο αρχιτέκτων πρέπει να στηρίζεται για να χτίζει ναούς με τη βοήθεια των αναλογιών και της συμμετρίας.

Για τους μυημένους αρχιτέκτονες των καθεδρικών ναών, το έργο τους ήταν κάτι περισσότερο από "Οίκος Θεού". Ήταν σαν ένα μουσικό όργανο το οποίο αν χορδιζόταν σωστά, ο ίδιος ο Θεός και η παρουσία Του θα γίνονταν αισθητή στους εισερχομένους. Η ιερή Γεωμετρία παρείχε τις γενικές αρχές και αποκάλυπτε τους κρυμμένους νόμους για την επίτευξη του έργου» (το παραπάνω απόσπασμα είναι από το «Ναός και Στοά» των Baigent και Leigh). Και ήταν η ίδια Γεωμετρία την οποία αγκάλιασαν στις εσωτερικές αναζητήσεις τους σημαντικές μορφές της Αναγέννησης, όπως ο Τζιορντάνο Μπρούνο, ο Τζων Ντη, ο Φράνσις Μπέικον κι ο Ρόμπερτ Φλόυντ.

[6] (Worschepere στο αρχαίο κείμενο. Worshipful master ήδη από τον 18ο αιώνα ονομάζεται ο πρόεδρος ενός Τεκτονικού εργαστηρίου. Ο τίτλος αυτός στα Ελληνικά αποδίδεται ως Σεβάσμιος Διδάσκαλος)

[7] Το fellow αποδίδεται ως σύντροφος ή εταίρος .

Fellow-craft σήμερα δηλώνει τον κάτοχο του τεκτονικού βαθμού του Εταίρου.

[8] Πιθανόν εννοεί την περίπτωση κατά την οποία δεν έχει δικαίωμα να παραστεί λόγω προηγούμενου παραπτώματός του.



[9] Στα ελληνικά μπορεί να γίνει σύγχυση ανάμεσα στο βαθμό του Διδασκάλου(Master Mason) και τον Σεβάσμιο μιας Στοάς(Master of a Lodge). Όπως φαίνεται και στο πρωτότυπο, όλοι οι τέκτονες της εποχής αναφέρονται ως Fellows (Εταίροι). Μας λέει επίσης πως "Αυτός που μάθαινε καλύτερα και ήταν έντιμος,/ και ξεπερνούσε τους συντρόφους του σε φιλομάθεια,/ αν κατάφερνε να γνωρίσει πλήρως αυτή την Τέχνη/ θα ήταν πιο σεβάσμιος από τους υπόλοιπους." Αυτός λοιπόν ήταν ο Master(Διδάσκαλος)αλλά και Σεβάσμιος της Στοάς (Master of a Lodge). Ο Διδάσκαλος ως βαθμός του συμβολικού τεκτονισμού καθιερώνεται τον 18ο αιώνα. Όπως θα δούμε και στο κεφάλαιο με τα ιστορικά γεγονότα, ο Anderson υποχρεώθηκε στα πρώτα συντάγματά του να κάνει τις διευκρινήσεις ανάμεσα στο Master of a Lodge και Master Mason που σημαίνει ότι και στις αρχές του 18ου αιώνα πολλοί θεωρούσαν τον βαθμό του Διδασκάλου συνυφασμένο με τον τίτλο του Σεβασμίου Στοάς.

[10] Το κείμενο λέει, *would be under awe*

Ο δόκιμος κατά την περίοδο της μαθητείας του έδινε κάποιον όρκο.

Ο Μαθητής ανυψώνεται σε τάξη αναγνωρισμένη από την αδελφότητα τον 17ο αιώνα.

[11] Σερίφης τον Μεσαίωνα ονομάζεται ο επαρχιακός αστυνόμος

[12] Πύργος της Βαβυλώνας ή της Βαβέλ:

Το Βαβέλ ετυμολογείται από το Χαλδαϊκό Μπαμ-Ελ, το Συριακό Μπαμ-Μπελ, το Αραμαϊκό Μπαμ-Ιλι και το Φοινικικό Μπαμ-Μπααλ και ερμηνεύεται ως Πύλη του Κύριου η Πύλη του Θεού η Πύλη του Βαάλ.

Η χώρα και η πόλη των Βαβυλωνίων από τον Αισχύλο και μετά αναφέρεται παντού ως Βαβυλών. Στην Αγία Γραφή βρίσκουμε το Βαβέλ, το οποίο μεταφράζουν σαν σύγχυσης, ετυμολογώντας το από την Εβραϊκή ρίζα Μπαλάλ.

Ο Θρύλος για το χτίσιμο του Πύργου και την σύγχυση των γλωσσών είναι τόσο αρχέγονος όσο του κατακλισμού και υπάρχει σε παραδόσεις πολλών λαών όπως των Ελλήνων των Ιθαγενών της Νοτίου Αμερικής κλπ.

[13] Ο Ναβουχοδονόσωρ. Ναμπού-Κουντουρύ-Οουσσούρ σημαίνει ο Θεός προστατεύει το στέμμα μου. Υπήρξαν τέσσερις Βαβυλώνιοι βασιλιάδες με αυτό το όνομα και στην περίπτωση αυτή πρέπει να αναφέρεται στον δεύτερο που βασίλεψε από το 604 ως το 561 π.Χ.

Πολέμησε και νίκησε τους Σκύθες, τους Κιμμέριους, τους Αστίριους και τους Τύριους. Στην Βίβλο τον αναφέρει ο Ιερεμίας για το γεγονός ότι κατέλαβε την Ιερουσαλήμ, σύλησε τον Ναό και οδήγησε στην εξορία τους κάτοικους της. Μετά τους πολέμους, οχύρωσε την Βαβυλώνα, άνοιξε διώρυγες για την άρδευση, οργάνωσε την διοίκηση και το εμπόριο και έχτισε πολλούς Ναούς.

[14] ]είναι σαν να ορκίζεται ότι λέει την αλήθεια, ο ακρωτηριασμός της

μύτης ήταν συνηθισμένη τιμωρία για όποιον εκμεταλλευόταν

την εμπιστοσύνη και την ευπιστία άλλων)

[15]γραμματική= η τέχνη των γραμμάτων, η περί την γλώσσα επιστήμη)

[16αναφέρεται στη διαλεκτική που είναι η μέθοδος του συζητείν

δι' ερωτοαποκρίσεων, το θεμέλιο της επιστήμης της Λογικής κατά Πλάτωνα)